

روزنه

معاون وزیر خارجه:

سهم ایران از خزر ۲۰ درصد نیست!

● ابراهیم رحیم‌پور، معاون آسیا، اقیانوسیه و مشترک‌المنافع وزارت امور خارجه در گفت‌وگو با «ایسنا» با انتقاد از آنچه «برخی القاتن به افکار عمومی مبنی بر اینکه نصف دریای خزر سهم ایران است یا اینکه سهم ایران از این دریا ۲۰ درصد است» می‌نامید، گفت: «این سخنان با منطق حقوقی و بین‌المللی سازگار نیست». این در حالی است که از زمان فروپاشی اتحاد شوروی در سال ۱۹۹۱، دریای خزر به‌دلیل بر‌خورداری از منابع نفت و گاز اهمیت ویژه‌ای یافته است؛ دریای خزر بزرگ‌ترین دریاچه دنیا است و حدود ۴۳۶ هزار کیلومترمربع وسعت دارد. تا سال ۱۹۹۱ ایران و شوروی تنها مالکان این دریاچه بودند و از آن، بر پایه قرارداد ۲۶ فوریه ۱۹۲۱ و ۲۵ مارس ۱۹۴۰، به‌طور مشاع و به‌صورت ۵۰-۵۰ بهره‌برداری می‌کردند. قرارداد ۱۹۲۱ به ایران و شوروی حق مساوی برای کشتی‌رانی و ماهیگیری در دریای خزر اعطا کرده بود. بعد از فروپاشی شوروی سه کشور نوبنیاد جمهوری آذربایجان، قزاقستان و ترکمنستان به کشورهای ساحلی دریای خزر اضافه شدند. به موجب «کنوانسیون ۱۹۷۸ وین درباره جانشینی دولت‌ها» کشورهایه که از تجربه دیگر کشورها پدید می‌آیند، باید به تعهدات کشوری که از آن جدا می‌شوند، عمل کنند. در ۲۱ دسامبر ۱۹۹۱، نیز جمهوری‌های شوروی سابق با امضای اعلامیه آلماتا متعهد شدند که به قراردادهای شوروی با دیگر کشورها پایبند باشند. ایران بر پایه کنوانسیون وین و اعلامیه آلماتا استدلال کرده است که کشورهای ساحلی دریای خزر تا زمانی که درباره رژیم حقوقی این دریا به توافق نرسیده‌اند، باید از قراردادهای ۱۹۲۱ و ۱۹۴۱ پیروی کنند. پیش‌ازاین ایران تأکید داشت که مالک نیسمی از دریای خزر و دیگر کشورهای دریای خزر جمعا مالک نیم دیگر آن هستند. حالا رحیم‌پور درباره سهم ایران از دریای خزر به گونه‌ای دیگر سخن می‌گوید. او درباره آخرین تحولات مربوط به کنوانسیون دریای خزر و مذاکرات صورت‌گرفته بین وزیران امور خارجه پنج کشور ایران، جمهوری آذربایجان، ترکمنستان، قزاقستان و روسیه می‌گوید: «بعد از ۲۶ سال از فروپاشی شوروی این ضرورت وجود دارد که هرچه زودتر تکلیف رژیم حقوقی دریای خزر مشخص شود. پیش از فروپاشی شوروی، دو قرارداد در سال‌های ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ بین ایران و شوروی امضا شد که قسمتی از آن مربوط به دریای خزر بود؛ ولی قانون‌مندی جامعهی دریای این دریاچه بین دو کشور حاکم نبود. در آن مقطع شوروی با توجه به قدرتش تسلطی جدی بر این منطقه داشت، حضور ایران در این دریاچه بسیار محدود بود». رحیم‌پور با بیان اینکه در موضوع دریاها، موافقت‌نامه دریانوردی مربوط به سال ۱۹۸۲ وجود دارد؛ ولی ایران عضو آن نیست و برخی از مفاد آن را نیز قبول ندارد، گفت: «بعد از فروپاشی شوروی درباره این دریا دیگر فقط با یک کشور روبه‌رو نبودیم؛ بلکه سه کشور دیگر نیز به آن اضافه شده بودند؛ بنابراین ایجاد اجماع بین پنج کشور درباره این دریا و تهیه کنوانسیون جامعهی درباره آن کار آسانی نبوده و نیست». او با بیان اینکه رژیم حقوقی خلیج فارس هم به‌طور کامل تدوین نشده و قراردادها در این زمینه نیمه‌بند است، ادامه داد: «بنابراین از طولانی‌شدن روند مذاکرات درباره بحث خزر نیز نباید تعجب کرد». این مقام مسئول در وزارت خارجه با اشاره به برخی از تفکرات در بین مردم درباره سهم ایران در دریای خزر، اظهار کرد: «روسیه با سهم ۱۷ میلیون کیلومترمربع در جریان توافقی که بین این کشور و قزاقستان به صورت دوجانبه انجام شد، سهمش از بستر و زیربستر این دریا حدود ۱۸ درصد و قزاقستان حدود ۳۲ درصد در نظر گرفته شده است. قرار نیست بستر و زیربستر دریای خزر نصف یا به پنج قسمت مساوی تقسیم شود». به گفته رحیم‌پور به افکار عمومی این‌گونه القا شده که ممکن است حق ایران در جریان مشخص‌شدن سهمش در این دریا خورده شود. از یک طرف این‌صحت باعث افزایش هوشیاری‌ها و حساسیت دراین‌باره می‌شود؛ ولی از طرف دیگر این حرف منطقی و درست نیست؛ چراکه قرار نیست این دریا را نصف کنیم یا آن را به پنج قسمت مساوی تقسیم کنیم. او با مقایسه بین وضعیت کنونی رژیم حقوقی خلیج فارس و دریای خزر و مذاکراتی که در این چارچوب در جریان است، ادامه داد: «در خلیج فارس در قسمت جنوب پنج کشور شورای همکاری خلیج فارس مستقر هستند. شما ارتباط کشورمان با عربستان و شورای همکاری خلیج فارس را مقایسه کنید با ارتباطی که با چهار کشور ساحلی دریای خزر داریم. قطعا در دریای خزر با گرفتاری‌هایی که در خلیج فارس روبه‌رو هستیم، مواجه نیستیم». رحیم‌پور با بیان اینکه در بحث کنوانسیون دریای خزر پنج موضوع باقی‌مانده وجود داشت، گفت: «عبور خط لوله گاز از بستر این دریا؛ استقرار ناوچه و کشتی‌های جنگی ایران در دریای خزر؛ ترانزیت و اینکه پنج کشور ساحلی دریای خزر می‌خواهند از طریق این دریا به اقیانوس‌ها راه داشته باشند؛ توافق‌نامه سال‌های ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ بین ایران و روسیه و خط میدا، رحیم‌پور بااین‌اینکه به‌براساس توافق انجام‌شده مذاکرات درباره تعیین حدود خارج از موضوع کنوانسیون ادامه خواهد داشت تا به یک اجماع مناسب و عادلانه دست پیدا کنیم، افزود: «ما کنوانسیونی را امضا می‌کنیم که نفع پنج کشور در آن وجود داشته باشد».

politics@sharghdaily.ir

ادامه از صفحه ۱۲

صحن گعده کرده بودید، ماجرا برای رای جمع‌کردن برای آقای بیطرف بود؟ [خنده به‌کتابه] اصلا برای این کار نبود.

● برای رای‌آوردنش خیلی تلاش کردم. آقای بیطرف باید باشد با هم منظره کنیم.

● در دفتر آقای تاجگردون چه کسانی سهم‌خواهی می‌کردند؟

هیچ‌کس از ایشان سهم‌خواهی نکرد. بعد از آن جلسه به چه نتیجه‌ای رسیدید؟ از فراسکسون امید هم در آن جلسه بودند؟ آنجا خیلی‌ها بودند. آقای تاجگردون، حسنوند، دکتر نوریان، آقای هاشمی و خیلی‌های دیگر. بعد گفتند سه نفر بودند که این‌طور نبوده. شاید بیشتر از ۱۲، ۱۰ نفر بودند.

● در مصاحبه‌ای که با آقای نوریان در روزنامه «شرق» منتشر کردیم و اشاره به همان جلسه بود، اسامی شما را گفتند.

خب جلسه پنهانی نبود.

● گفته می‌شود آن جلسه در رای‌آی‌اوردنشان خیلی تأثیرگذار بوده. اصلا آن جلسه برای کمک به آقای بیطرف تشکیل شد. هرچه ایشان در این مورد بگوید، من قبول می‌کنم.

● یکی از نزدیکان آقای بیطرف که با ما در تماس بودند، گفتند در آن جلسه یک‌سری خواسته‌ها مطرح شد.

آقای بیطرف هیچ همراهی نداشتند. هیچ خواست‌ای هم از ایشان و اینکه کسی سهمی بخواهد، نبود.

● خب پس ماجرای آن جلسه چه بود؟

در مجلس وضعیت وزرا سنجیده می‌شود. آقای بیطرف واقعا وضعیت خوبی نداشت. همه تلاش ما برای این بود که برای رای‌آوردن به ایشان کمک کنیم. اما در آن جلسه متوجه شدیم خودش هم به دنبال رای آوردن نیست.

● اخیرا آقای احمدی‌نژاد و دوستانشان موجی از انتقادها را به خانواده آقای علی لاریجانی مطرح کرده و ایشان خیلی سکوت کرده‌اند. دلیل این سکوت چیست؟ بنایی دارند که صحبت کنند. دکتر لاریجانی فردی بسیار سلیم‌النفس است و در خیلی از جاها سکوت کرده‌اند. زمانی در مورد ایشان حرف‌های خوبی نمی‌زدند. اینجا هم مثل قبل سکوت کرده‌اند. ایشان بیشتر دنبال ایجاد آرامش در کشور است تا اینکه یک موضوع دوقطبی جدیدی ایجاد شود. آدم‌ها هرچه بزرگ‌تری می‌شوند صبر و تحملشان هم بیشتر می‌شود.

● کارهای آقای احمدی‌نژاد را در مجلس نهم از نزدیک می‌دیدید. به ویژه روزی که به یکشنبه سیاه معروف شد و گفته می‌شد این سناریو از قبل چیده شده بود. خاطره شما از آن روز چیست و اینکه انگار احمدی‌نژاد تصویر دیگری از خودش رو کرد. چنین پیش‌بینی‌ای از ایشان داشتید؟ اطلاع داشتیم که ایشان می‌خواست آن فیلم را بگذار.

● قبل فیلم را نشان داده بود؟

خیر. فیلم را به روابط عمومی داده بودند که پخش شود. آقای لاریجانی هم از این اتفاق خبر داشت.

● آقای لاریجانی نمی‌توانست جلوی پخش فیلم را بگیرد؟

رئیس‌جمهور وقتی خواسته‌ای داشته باشد، باید انجام شود. ● قبل پیغامی داده بود که می‌خواهد این کار را بکند؟

نمی‌دانم اما از قبل اطلاع داشتیم که قرار است فیلم پخش شود.

● جمع‌بندی شما از رن و کار آقای احمدی‌نژاد و ادامه کارهایش در حال حاضر چیست؟

آقای احمدی‌نژاد یک‌سری کارهای تکراری را انجام می‌دهد و به نظرم اشاره آقای آژادی خیلی خوب بوده که ایشان بیشتر دنبال دیده‌شدن است.

● آن زمان که رئیس‌جمهوری بود، به اندازه کافی دیده می‌شد. آن موقع دنبال چه چیزی بود؟ ایشان می‌خواهد خودش را به نوعی قطب بداند و هیچ‌گاه این اتفاق نخواهد افتاد.

● زمانی که به مجلس می‌آمد اغلب پوشه‌هایی همراهش بود و گفته می‌شد تهدید می‌کند که پوشه‌ها حاوی اطلاعاتی است. به ویژه زمانی که آقای رحیمی با ایشان می‌آمدند. از این پوشه‌های نمادین اطلاعات صحبتی شنیده بودید؟

خیر. از این صحبت‌ها می‌آمد اطلاع. ● آن توچه به اینکه شما از نمایندگان نزدیک به آقای لاریجانی بودید، حال و هوای ایشان آن روز چطور بود؟

آقای لاریجانی واقعا روحی بزرگی دارد. شاید باور نکنید؛ در همین ایام یکی، دو بار با ایشان صحبت کردم که آقای احمدی‌نژاد در حق شما بد می‌کند؛ واقعا آدمی نیست که اهل انتقام‌گرفتن ازهای خیلی بزرگی است. دغدغه ایشان این است که در فضای کنونی کشور که این همه مشکلات وجود دارد، ورود به این مسائل حاشیه‌ای برای کشور آفت است.

● انتقادی که به آقای لاریجانی می‌شود، ای است که تخلفاتی که آقای احمدی‌نژاد قیلا داشتند، در همین برهه به صورت قطره‌چانی گفته می‌شود که مثلا سال ۸۸ فلان قدر تخلف بوده که دیوان

سیاست

یک کلمه از لاریجانی درباره ۱۴۰۰ نشنیده‌ام

عکاس: امیر جعفری شوق

تاه‌حال پیش نیامده. محاسبات گزارش می‌دهد. بالاخره هیئت رئیسه می‌توانسته به قوه قضائیه بفرستد.

اصلا این‌طور نیست.

● گزارش دیوان محاسبات مربوط به زمان آقای رحمانی‌فضلی است.

هیچ ارتباطی بین دو گزارش دیوان محاسبات یا هیئت رئیسه وجود ندارد.

● چرا الان مطرح می‌شود؟

دیوان محاسبات مجموعه مستقل حقوقی است که باید خودش کارش را انجام دهد و ربطی به آقای لاریجانی ندارد.

● نکته اینجااست که در دوره آقای احمدی‌نژاد تخلفاتی بوده که آن زمان به دیوان و دستگاه قوه قضائیه گزارش می‌شد. الان با وضعیت تیم آقای احمدی‌نژاد، پرونده تخلفات رو می‌شود، آقای قاضی‌پور به سکه‌های باقیی اشاره می‌کند، آقای پورمختار به جنبش عدم تعهد و فلان قدر

میلیون یورویی که مفقود شده، اشاره می‌کند. اگر این اطلاعات در اختیار نمایندگان مجلس بوده که بیشتر هم طیف نزدیک به آقای لاریجانی هستند، چرا تا الان گفته نشده و اگر نبوده در این بازه زمانی که با احمدی‌نژاد ضعیف مواجه هستیم، چرا این اطلاعات گفته می‌شود؟

اینکه چرا اطلاعات رو می‌شود، شاید نمایندگان تازه دسترسی به اطلاعات پیدا کرده‌اند.

● چطور دسترسی پیدا می‌کنند؟

اطلاع ندارم.

● مثلا آقای قاضی‌پور چطور از سکه‌های داخل منزل پیش‌بینی‌ای دارند؟

باید با آقای قاضی‌پور مصاحبه کنید. در بحث دیوان محاسبات، نه گزارشی به هیئت‌رئیسه منعکس شده و نه هیئت‌رئیسه پیگیر موضوع بوده. ● یعنی مجلس در جریان این پرونده‌های احمدی‌نژاد نبود؟

دیوان محاسبات سازمانی است که مستقل است و بررسی‌هایش را انجام می‌دهد. بالاخره موضوعات خاص خودش را دارد. این را باید از آقای عادل‌آذر بی‌رسید که چرا این‌طور شده. اگر حرف من را قبول ندارید، از آقای وکیل‌ی در هیئت‌رئیسه یا پزشک‌یان و مطهری بی‌رسید که حرفشان را قبول دارید. اصلا گزارشی در این زمینه‌ها به هیئت‌رئیسه نیامده بود.

● منظور من مجلس نهم است.

فرقی نمی‌کند. دیوان محاسبات اساسنامه دارد و باید براساس آن کار کند. گاهی یک مستشار یا دادستان، می‌خواهد به دادگاه معرفی کند یا خودش حکم صادر کند؛ اگر مبالغی جابه‌جا شده، جابه‌جایی‌ها را تنظیم کند. این مسائل تا حدی قاطی

شد. ● اما همان زمانی که آقای احمدی‌نژاد حرف‌هایی را می‌زند، تخلفاتش هم رو می‌شود. ● زمانی که آقای ناطق‌نوری آمدند، واکنش ایشان چه بود؟ تا آن زمان وقت زیادی مانده.

● به‌هرحال کمک‌م کارهایی انجام می‌شود. درست می‌شود. ● به نظرم حزب که یک ضرورت است. واقعا نیازمندیم کشور را با حزب اداره کنیم.

● زمانی که آقای ناطق‌نوری آمدند، قرار بود حزب رهروان ولایت ایجاد شود.

اشکالی ندارد؛ آن زمان انجام نشد و الان می‌شود. ● سؤاالم به‌طور مشخص این بود که آیا بهروز نعمتی در جمعی بود که صحبتی از ریاست‌جمهوری شود؟ و پاسخ آقای لاریجانی چه بوده؟ هیچ صحبتی با آقای لاریجانی در این‌باره نداشت‌ام.

● اینکه در جمعی باشید و بحث شود چطور؟

بحث ۱۲۴ شرکت که به‌طور صوری معامله شد و اسنادش در اختیار وزارت نفت است، خب یک پای کار آقای مرتضوی بود. تصور نمی‌کردم سعید مرتضوی تبرئه شود.

● در مورد بنیاد شهید هم که این همه زحمت کشیده شد و حتی گزارش آن قرائت نشد، جلوی این کار را گرفتند؟

موضوع بنیاد شهید به‌نظم متفاوت است.

● از چه نظر؟

خب من عضو کمیته تفحص از بنیاد شهید بودم. تقریبا تمام موارد پندیده‌ند مورد بررسی قرار گرفت. مستنداتی که دوستان آوردند واقعا چیزی نبود که مطرح می‌شد؛ اینکه فلان آقا چند میلیارد تومان پول برده. براساس حرف‌ها که نمی‌شود تصمیم‌گیری کرد.

● در مورد بانک دی و امارات و دویی هیچ سندی نبود؟

واقعا نبود. به‌نظم بنیاد شهید کمی شخصی شده و آقای زریبافان و خجسته باید این موضوع را بین خودشان حل می‌کردند. البته تخلفات وجود داشت. اینکه قرائت نشود، به آقای لاریجانی ارتباط ندارد.

● این تصمیم که گزارش بنیاد شهید قرائت نشود، کجا آمده؟ آیا مجلس از جایی تحت فشار بود؟

در جلسه آخر قرار شد جمع‌بندی انجام شود. گفتیم نباید صرفا حرف باشد، باید مستندات آورده شود. از ۵۰۰ صفحه، یک صفحه جمع‌بندی کردیم. قرار شد در جلسه‌های بعدی کار را ادامه دهیم که به پایان مجلس نهم رسیدیم. این‌طور نبود که کسی نخواهد کار انجام شود.

● جمع‌بندی شما از پرونده.

تخلفات وجود دارد، اما نه به‌آن صورت که دوستان مطرح کردند.

● به آن تخلفات رسیدگی می‌شود یا نه؟

تخلفات خیلی جزئی است.

● آقای خجسته می‌گفت هزاران صفحه سند دارد

و شما می‌گویید مجلس چرتی؟

زمان این روند را بیشتر پیگیری نکردید؟

این‌طور نیست که پشیمان باشم یا نیاشم؛ اما همیشه باید منافع ملی بر همه‌چیز ترجیح داده شود.

● نافذ ملی؟ پس مسئولیت یک نماینده چه می‌شود؟

در آن فضا تصور می‌کردم اگر این کار نشود، دست‌کم التهاب‌آفرینی نمی‌شود.

● ماجرای چشم‌ک‌زدن شما

به آقای ظریف در قضیه برجام چه بود که آقای جلیلی و ظریف آمدند؟ آن چشم‌ک سیاسی بود یا عادت‌تان است؟

مگر چشم‌ک بد است؟ واقعیت این است که در برجام خیلی سخت‌یا کشیدیم. در آن ایام عده‌ای دنبال این بودند که مسیر عوض شود و اگر این اتفاق می‌افتاد، اداره کشور خیلی سخت بود. به جایی رسیدم بودیم که در روز ۷۰۰ هزار بشکه نفت می‌فروختیم و امکان نداشت. دوستان آنجا خیلی تند برخورد می‌کردند. قبل جلسه می‌دانستیم چه مسائلی قرار است رخ دهد. تصمیم بر این شد که مسائلی قرار است رخ دهد. تصمیم بر این شد که جلسه تمام شود. بعد از اینکه موضوع تقریبا جمع‌بندی شد دوربین روبه‌روی من بود و دیدم با هیچ روشی نمی‌توانستم موضوع را به آقای ظریف منتقل کنم. دوربین روبه‌روی آقای ظریف بود و نمی‌توانستم ایشان را ببینم. با هماهنگی‌هایی که انجام شده بود، به آقای ظریف با زبان بدن (Body language) {چشم‌ک} اشاره کردم که موضوع تمام شود.

● تفحص‌ها در مجلس ختم به‌خیر نمی‌شوند، نمونه‌اش تفحص از تأمین اجتماعی. نام مرتضوی و بابک زنجانی در آن پرونده تفحص در میان بود. شما که خودتان عضو کمیته تفحص از تأمین اجتماعی بودید، حالا با شنیدن خبر تبرئه آقای مرتضوی چه حسی دارید؟

شوکه شدم. چون در بحث تفحص تأمین اجتماعی خیلی تلاش کردیم و خیلی از موارد که وجود دارد

ادامه از صفحه ۱۳

نظام مهندسی و آزمون و خطا

... به‌تدریج روند این مسئولیت را تغییر و بدون پایبندی به ضوابط اخلاق حرفه‌ای مسئولیت نظارت بر پروژه خود را کم‌رنگ کرده و با حضور مقطعی ناهماهنگ با عوامل کادر اجرایی پروژه تنها به گزارش کار خود اکتفا می‌کنند. یقینا این شیوه غیرمسئولانه انجام کار قطع نظر از جنبه‌های شرعی، نقش و رسالت سازمان نظام مهندسی را در مدیریت ساخت‌وساز به چالش می‌کشد. بی‌تردید در بدنه نظام اجرایی این سازمان و شهرداری‌ها کارکنانی لایق و مهندسانی تلافشگر و آگاه وجود دارند که با وجود نارسایی‌های ساختاری، همچنان به وظایف خطیر و ارزشمند خود صادقانه عمل می‌کنند که خدمات ارزشمندشان پاسخ‌گوی حجم عظیم مراجعان سازمانی آنها نیست. اگرچه اهداف نظام مهندسی و شهرداری‌ها در کنترل و ایمنی ساخت‌وساز و قوانین و آیین‌نامه‌های سازمانی آنها به‌ظاهر لباس قانونی بر تن دارد؛ ولی عملا به دلیل نکات یادشده و نیز نبود هم‌گرایی قوانین سازمانی و نداشتن اهرم‌های اجرایی قانونمند به سبب اشکالات ساختاری، نمی‌تواند کارآمدی مطلوبی با هدف کنترل و ایمن‌سازی در ساخت‌وساز داشته باشد؛ زیرا مفاد هریک از این قوانین و آیین‌نامه‌ها، به بخشی از فرایند اجرایی ساخت‌وساز مرتبط است که برای کارفرمایان و حتی عوامل اجرایی این دو نهاد تعریف‌شده نیست. برای مثال: فروش تراکم و تخلف اضافه بنا در شهرداری‌ها به سازندگان مسکن با سازه‌ها و زیرساخت‌های سؤال‌برانگیز که کارفرمایان ساخت‌وساز با استفاده از ماده صد قانون شهرداری‌ها به سهولت خریداری می‌کنند، می‌تواند نوعی یارودکسی یا اصلات‌نداشتن هدف در ایمن‌سازی ساخت‌وساز تلقی شود و در بُعدی دیگر اگر کارفرمایی آگاه و معتقد به رعایت اصول ایمن‌سازی و اجرای آن در پروژه خود بخواهد از تخصص و حضور قانونی مهندسان ناظر و مجری پروژه خود، در اجرای این هدف بهره گیرد، یقینا به سبب زمان‌بری بیشتر و مسئولیت منصف و نیز دقت در فرایند اجرایی با پذیرفتن آنها در اجرای منطقی و قانونی این هدف مواجه خواهد شد. در این‌صورت اگر بخواهد برای توضیح حق قانونی خود به واحد‌های حقوقی نهادهای ذی‌ربط یا به مراجع قضائی طرح دعوی کند، عملا راه به جایی نخواهد برد! زیرا اعتراض یا حتی انتقاد سازنده و دلسوزانه او برای پیگیری این امر، به سبب بوروکراسی اداری یا تعصبات جانبدارانه صنفی یا تنش‌های سازمانی و درگیری‌های حقوقی مواجه شده و احتمالا با اهرم قدرت قانونی مهندس ناظر یا مجری، عملیات پروژه مورد شکایت تا اثبات موارد خلاف قانون به حالت تعلیق درآمده و کارفرمای بی‌دفاع برای پیشگیری از خسارت مالی ناشی از توقف احتمالی فعالیت‌های اجرایی پروژه و به‌هم‌ریختن قراردادهای منعقد با عوامل کاری و نیز زحمتی‌شدن کارهای ناتمام اجرایی و پرداخت غرامت به آنها همچنین پرداخت بهره‌های وام ساخت بانکی خود، ناچار است به شرایط موجود و تداوم ساخت غیراستاندارد تن دهد. در چنین شرایطی وقتی نگاه کارفرما در ساخت‌وساز به خسارت یا سود دوخته شود یا هزینه‌های غیرمتعارف و تعریف‌نشده‌ای به او تحمیل شود، بی‌تردید نگاه ایمن‌سازی و کیفی ساخت‌وساز به سوی کمی جهت می‌یابد. برای صدق این نظریه می‌توان تعارض بین وظایف مهندسان ناظر و مجری را با تأکیدات نکات قانونی اشاره‌شده در این نقد که همه از(مذایع)آیند، در یک مهربرسی رسانه‌ای، از زبان کارفرمایان شنید یا در حجم پرونده‌های قضائی شاکیان ساخت‌وساز به روشنی مشاهده کرد؛ بنابراین قانون‌گذار باید به معنای تمام کلمه ایمن‌سازی قوانین را در ساخت‌وساز وضع و اعمال کند که ضمن اجرایی‌بودن، در راستای حمایت واقعی از حقوق خریداران مسکن و کارفرمایان و منافع ملی ما باشد؛ چراکه با گذشت بیش از دو دهه از تأسیس سازمان نظام مهندسی، حتی با پرداخت وام‌های تشویقی به انبوه‌سازان، با عنوان (تولید صنعتی و فناوری نوین) و (مشارکت مدنی ساختمان با هدف استحکام مقاومت‌سازی در سال ۱۳۸۶) هنوز موفق نشده‌ایم استانداردهای ایمنی در ساخت‌وسازهای کشور را نهاده‌نیم که امروز شاهد فروپرتن واحدهای مسکونی جدیدالتأسیس قشر ضعیف و کم‌درآمد جامعه و جان‌باختن خزانگیز کودکان بی‌گناه و دیگر هموطن عزیز همراه با هزاران پنج‌هزارو ۶۰۰ میلیاردتومانی این رویداد تلخ و غم‌انگیز باشیم.

مقصر کیست؟

مهندسان (محاسب، ناظر، مجری)، غفلت یا تمکین‌نکردن کارفرما از قوانین؟ سهل‌انگاری پیمانکاران؟ برندگان منافع شرکت‌های تعاونی مسکن؟ تولیدکنندگان مصالح ساختمانی؟ یا قصور سازمان‌های ذی‌ربط در نظارت بر فرایند ساخت‌وساز؟ بنابراین جا دارد هم‌زمان با رخداد تلخ و تاسف‌بار زلزله اخیر، با رویکردی جدید، همراه با فرهنگ‌سازی و ترویج اخلاق حرفه‌ای و بیرون از غفلت‌های این پدیده اجتماعی به نظام حقوقی عزیز همراه با مقوله ایمنی و مقاومت‌سازی توجه بیشتری را مبدول داشته تا با بررسی دعای حقوقی مطرح‌ه در دادگاه‌ها، میزان قصور هریک از خطاکاران اشاره‌شده در این نقد را بررسی، آن‌گاه با برخورد قانونی قاطع و مصمم با متخلفان و مجازات آنها، به جای شعار ایمن‌سازی در ساخت‌وساز، به اقدامات منافع شرکت‌های تعاونی ورزیده و اندیشه‌های ایمن‌سازی در ساخت‌وسازهای کشور را با بهره‌گیری از پتانسیل بالقوه و تجارب مفید و دستاوردهای ارزشمند نهادهای ذی‌ربط همراه با اراده ملی نهاده‌نیم؛ چراکه تنها با فکر کردن به بهار هیچ نهالی جوانه نمی‌زند.

● ه‌اشناس ساخت‌وساز